

Nihánj me 'o yanj cartá qui'yaj síí cu'naj Pedró ca'néé so' rihaan nij yuvií noco' man Dioṣe a

1 'Unj ro', me síí cu'naj Pedró, ne apóstol cune' Jesucristó ca'anj nata' rihaan yuvií che'é so' mej a. Ne qui'yáá 'unj yanj nihánj ca'nej 'unj rihaan soj sij narii Dioṣe man canoco' man so' sij cha'nuu ca'anj estadó Ponto do', estadó Galacia do', estadó Capadocia do', estadó Asia do', estadó Bitinia do', che'é sayuun quiran' soj a. ²Asij naá quene'en Rej ní' Dioṣe se vaa canoco' soj man so', ne che'é dan quinarií so' man soj, gaa ne guun che'e soj canoco' soj man orún' Dioṣe, qui'yaj Nimán Dioṣe, che'é se me rá so' cunṣo soj rihaan so', ne me rá so' cunṣu sa' nimán soj qui'yaj ton man Jesucristó ton cayanj man so' gaa cavi' so' che'é ní' a.

Me rá 'unj qui'yaj ndo'o Dioṣe se luj che'é soj, ne gaa xej ndo'o nimán soj qui'yaj Dioṣe a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa na'vij ní' güii cayáán ní' rihaan Dioṣe a

³Cunaj uxrá vaa Dioṣe Rej Jesucristó sij 'nij ra'a man ní', cataj ní' á. Dan me se cunuu 'ee uxrá rá so' ni'yaj so' man ní', ne che'é dan

naqui'yaj i'na' so' man Jesucristó, ne che'é se cunuu i'na' uún Jesucristó ro', che'é dan guun ta'nij Dioṣe man ní', ne che'é se ta'nij Dioṣe me ní', che'é dan guun niha' rá ní' ne na'vij ní' quisij güii cayáán ní' rihaan Dioṣe nu' cavii nu' ca'anj ei. ⁴Ne dan me se vaa se sa' nicaj Dioṣe rque Dioṣe man soj asa' nucui' soj rihaan so', ne daj chihaa mój se quiri' se sa' yo', ne yo'o gaa sa' yo' nu' cavii nu' ca'anj nanj adonj. ⁵Nucuj ndo'o Dioṣe, ne che'é se amán rá soj ni'yaj soj man Jesucristó, che'é dan tumé Dioṣe man soj, che'é rej ca'vee cavii sa' soj asa' quisij güii ca'anj ni'ya chumií nihánj ne quene'en ní' nu' se vaa qui'yaj so' che'é ní' ei.

⁶Che'é dan guun niha' uxrá rá soj nanj á. Dan me se nda' se cuano nanó rá soj che'é sayuun 'na' rihaan soj doj güii nanj rihaan chumií nihánj cuano, tzaj ne aj guun niha' ndo'o rá soj, che'é se ne'en soj se vaa cavii sa' soj vaa güii, qui'yaj Dioṣe chuguanj. ⁷Dan me se ne'en soj se vaa aga' oró mío me se se man uun rihaan chumií nihánj me yo', ne vaa güii ca'anj ni'ya yo' ga

chumiġ nihánj, tzaj ne axrij ya'an nii man aga' oró míi yo', che'é rej me rá nii xcaj nii cuentá sese aga' sa' me yo' ni', ase aga' nij me yo' a. Ne ase vaa ya'an rihaan aga' oró míi yo' ro', danj vaa sayuun rihaan soj, ne che'é sayuun ran' soj ro', che'é dan acaj ní' cuentá sese ya ya amán rá soj ni'yaj soj man Diose ni', ase 'yaj ma'an soj a. Tzaj ne sa' doj vaa soj rihaan aga' oró míi yo', ne daj chihaa mij se ca'anj ni'ya soj, sese amán ya rá soj ni'yaj soj man Diose mei. Dan me se uxrá cavii sa' Diose, qui'yaj soj, ne uxrá ca'mii sa' yuvii che'é Diose, asa' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumiġ nihánj chuguanj.

⁸Ne Jesucristó me se nda' se ne quene'en rihaan soj man so', tzaj ne amán rá soj ni'yaj soj man so', ne ne'en xa' rihaan soj man so' nihánj cuano, tzaj ne che'é se cuchumán ya rá soj ni'yaj soj man so' ro', che'é dan guun niha' uxrá rá soj che'é se aj ne'en soj se vaa cavii sa' uxrá soj adonj. ⁹Ne che'é se amán rá soj ni'yaj soj man Diose ro', che'é dan cavii sa' nimán soj rihaan so' ei.

¹⁰Dan me se nij síi nata' se-nana Diose gaa naá ro', nata' nij so' che'é se luj qui'yaj Diose che'é soj, ne guun ndo'o rá nij so' xcaj nij so' cuentá daj gaa cavii sa' yuvii qui'yaj Diose, ne naqui'yaj cuu nij so' cúu yave nij so' che'é nu' nij rasuun sa' chuguanj. ¹¹Dan me se naqui'yaj cuu uxrá ya nij so' aman ca'na' síi ca'nej Diose rihaan chumiġ a. 'O se nicaj yu'unj Nimán Jesucristó man nij so', ne ma'an Nimán Jesucristó cataj xna'anj rihaan nij so' daj quiran' ma'an

Jesucristó asa' ca'na' so' do', che'é suun sa' cata so' asa' quisij quiran' so' sayuun do' a. ¹²Dan me se cataj xna'anj Diose rihaan nij so' se vaa nuveé ma'an nij so' me nij síi quene'en ca'na' síi ca'nej Diose ma'. Tananj nu' nij soj me nij síi quene'en man síi ca'nej Diose, asa' ca'na' so', taj Diose rihaan nij síi nata' se-nana Diose gaa naá yo' a. Ne nihánj me se nij síi nata' se-nana Diose nana sa' yo' yaj ro', ca'née Diose Nimán Diose rihaan nij so', ne aj nata' nij so' nu' se vaa qui'yaj Jesucristó síi ca'née Diose rihaan chumiġ nihánj cuno soj a. Ne ndaa nij se-mozó Diose síi yanj xta' me rá quene'en daj gaa cavii sa' ní' qui'yaj Jesucristó ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nacúun Diose man ní' guun ní' síi sa' inanj rihaan so' a

¹³Che'é dan 'o ca'nej nimán soj qui'yaj soj ndaa vaa me rá Diose ei. Gaa chij rá soj ga tuvi' soj, ne yo'o gaa nucuaj rá soj man Diose se vaa qui'yaj ndo'o so' se luj che'é soj asa' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumiġ nihánj ei. ¹⁴Dan me se guun soj síi uno sa' rihaan Diose ei. Gaa naá me se ne quene'en soj daj vaa Diose, ne inanj guun rá soj qui'yaj soj se nij, tzaj ne yaj me se se guun qui'yaj uún soj danj mei. ¹⁵Tananj che'é se síi sa' inanj me Diose síi nacúun man soj canoco' soj, che'é dan ma'an soj ro', no xcúun guun síi sa' ei. ¹⁶Che'é dan no nana nihánj rihaan danj Diose a: “Síi sa' inanj mé 'unj, ne che'é dan guun soj síi sa' inanj uún á”, taj Diose rihaan nij síi canoco' man so' gaa naá a.

¹⁷Diose ro', me síi nica inanj a'ne' cacun' che'é 'o 'o ní' ndaa vaa 'yaj 'o 'o ní', ne che'é se: “Ataj chij”, taj soj rihaan Diose gaa achíin ni'yaj soj rihaan so' ro', che'é dan 'o caraa cochroj soj rihaan so' doj nij güii cayáán soj rihaan yo'óó nihánj á.

¹⁸Aj ne'en soj daj qui'yaj Diose gaa tinanii so' man soj rihaan tucuáán nij rma'an canoco' nij xii soj síi cumán gaa naá, ne nuveé sa'anj me se go' Diose gaa tinanii so' man soj ma'. Sa'anj me se se navij uun me yo' ei. ¹⁹Tzaj ne ca'neé Diose man Jesucristó cavi' ya so' cayanj ton man so' che'é ní', ne ase vaa avi' matzinj le'ej sa' inanj 'yaj nij síi israelitá che'é cacun' tumé nij so' ro', danj vaa cavi' Jesucristó che'é ní', ne so' me se vaa yu'vee ndo'o nó so' che'é se taj cacun' tumé so' man chuguanj. ²⁰Dan me se asij ataa qui'yaj Diose chumi, ne aj ne'en Diose se vaa cavi' Jesucristó che'é ní', ne cuano gaa nichrun' quinavij chumi nihánj me se curuvi' Jesucristó rihaan chumi nihánj che'é ma'an nij soj ei. ²¹Ne che'é se vaa qui'yaj Jesucristó che'é soj ro', che'é dan amán rá soj ni'yaj soj man Diose síi naqui'yaj i'na' man Jesucristó, ne cune' Diose man so' se vaa guun chij so' a. Ne che'é se danj qui'yaj Diose ro', che'é dan amán rá soj ni'yaj soj man Diose, ne na'vij soj quisij güii cavi sa' ndo'o soj qui'yaj so' a.

²²Dan me se uno soj se-nana Diose nana ya, ne che'é dan cunuu sa' nimán soj, ne che'é dan no xcúún soj gaa 'ee rá soj man tuvi' soj adonj. Se cataj rma'an soj se vaa 'ee rá soj man tuvi' soj ma'.

Ya gaa 'ee ndo'o rá soj man tuvi' soj ei. ²³O se cunuu i'na' nimán soj, qui'yaj se-nana Diose, ne nuveé se cavi' me se-nana Diose ma'. Tananj ase vaa 'o rasuun vaa i'na' vaa se-nana Diose, ne daj chihaa míf se ca'anj ni'ya yo' mei. ²⁴Che'é dan nó nana nihánj rihaan danj Diose a: “Ase vaa coj chrin' man tacaan ro', danj vaa taran' ní', ne ase vaa yâj taj raa coj ro', danj vaa suun sa' 'yaj ní' a. Daj se vaa naco coj ne navij yâj ayuu ro', danj vaa ní' navij ní' a. ²⁵Tzaj ne daj chihaa míf se navij se-nana síi 'nij ra'a man ní' ma'”. Danj taj nana no rihaan danj Diose, ne se-nana Diose yo' me nana sa' nata' núj rihaan soj adonj.

2 Che'é dan ca'ne' rá soj ga suun noco' tucuáán chi'ii ei. Se nachri' soj ni'yaj soj nu' tuvi' soj mei. Se tiha' yu'unj soj man tuvi' soj mei. 'O ndaa taj soj ro', veé danj qui'yaj guee soj ei. Se guun xcoj ruvaa rá soj ni'yaj soj tuvi' soj mei. Se nanó soj cuentó ne che'é tuvi' soj ma'. ²Ase vaa me ndo'o rá leé no cutzii leé no too ro', danj guun ndo'o rá soj tucu'yón soj se-nana Diose nana ya, ne ase vaa racuúj too man leé no achij leé no ro', danj gaa racuúj se-nana Diose man soj cunuu sca' nimán soj chuguanj. Dan, gaa ne cavi sa' ndo'o soj, qui'yaj Diose ei. ³O se aj ne'en soj se vaa ve'é ndo'o 'yaj síi 'nij ra'a man ní' che'é ní' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ase vaa yuvej sa' vaa Jesucristó a

⁴Ca'na' soj rihaan Jesucristó ei. Ase vaa 'o yuvej xij sa' uchruj nii asino yaan tacóó ve' gaa nachráj

nii ve' ro', danj vaa so', tzaj ne nij síi man rihaan chumii nihánj me se nachri' nij so' ni'yaj nij so' yuvej yo', tzaj ne síi sa' ndo'o narii Diose me so' nanj adonj. ⁵Ne ase vaa nij yuvej le'ej nii nata' xráa yuvej xij ro', danj vaa taran' soj, sese canoco' raan soj man Jesucristó, ne ve'é cumān rcua'aan soj, qui'yaj Jesucristó, gaa ne cunuu sa' nimán soj, gaa ne ase vaa xrej ro', danj gaa soj rihaan Diose, ne ase vaa se sa' nago' nij xrej rihaan Diose ro', danj gaa se sa' qui'yaj soj che'é se me soj síi noco' man Jesucristó, gaa ne caran' rá Diose se vaa 'yaj soj ei.

⁶Che'é dan nó nana nihánj rihaan danj Diose a: “Ni'yaj so' ei. Aj cuné' 'unj yo'o yuvii chuman' Jerusalén naj rej cu'naj Sion, ne ase vaa 'o yuvej vaa so', nucuaj ndo'o so' chuguanj. Sij sa' ndo'o me so', ne quinarii 'unj man so', ne ase vaa yuvej xij une' yuvii tacóo ve' ro', danj gaa so', ne sese cuchuman rá yo'o so' quene'en so' man síi cuné' 'unj, ne se guun na'aj so' ma'. Tananj cavii sa' ndo'o so' adonj”. Danj cataj Diose, ca'mii so' che'é Jesucristó gaa naá a. ⁷Vaa yu'vee ndo'o nó Jesucristó rihaan soj sij amán rá ni'yaj man so', tzaj ne xa' nij síi ne amán rá ni'yaj man Jesucristó me se quisij ya ndaa vaa taj nana nihánj nana no rihaan danj Diose adonj: “Yuvej quiri'fj nij síi cune' ve' ro', guun yuvej sa' doj rihaan taran' nij yuvej naj tacóo ve' yo' nanj adonj”, taj danj Diose a. ⁸Ne: “Naxru' yuvii, qui'yaj yuvej yo', ne guun na'aj nij yuvii gaa quene'en nij yuvii man so'”, taj yo'ó nana no rihaan danj Diose a. Ne nij

síi ne amán rá ni'yaj man Jesucristó me se che'é se ne cunó nij so' se-nana Diose ro', che'é dan naxru' nij so' ne quiri' nij so' a. Dan me se ca'née ra'a Diose man nij so' quiran' nij so' danj nanj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa narii Diose man ní' sij noco' man Jesucristó a

⁹Xa' soj, tzaj ne sij narii Diose me soj, ne xrej uun chij ya nuu rihaan Diose me soj, ne sij cunuu sa' nimán me soj, ne yuvii man chuman' noco sa' ndo'o ya uun chij Diose rihaan me soj, ne che'é se me rá Diose nata' soj che'é se sa' qui'yaj so' ro', che'é dan narii so' man soj ei. Dan me se sij noco' tucuáan rmi' me soj gaa naá, tzaj ne canacúun Diose man soj xcaj soj cuentá, ne cunaj uxrá vaa se-tucuanj Diose tucuáan noco' soj cuano ei. ¹⁰Dan me se gaa naá me se nuveé yuvii 'nij ra'a Diose me soj, ne ne gaa 'ee rá Diose ni'yaj Diose man soj ma'. Tzaj ne yaj me se cunuu 'ee rá so' ni'yaj so' man soj, ne guun soj síi cheé ga ma'an Diose, ne 'nij ra'a Diose man soj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa qui'yaj suun ní' rihaan Diose á

¹¹Dan me se 'ee ndo'o raj man soj, ne qui'yaj soj se ndo'o uxrá, ne cunó soj ei. Nuveé chihanj ní' me chumii man ní' cuano, man tinuj, man nocoj. Ase vaa 'o síi aran' me ma'an rej ro', danj vaa ní' rihaan chumii nihánj cuano ei. Che'é dan se guun qui'yaj soj rasuun chi'ii me rá nee man soj qui'yaj soj ma'. 'O se unu' se chi'ii yo' ga nimán ní' adonj.

¹²Ne ve'é inanj qui'yaj soj rej ne soj sca'núj nij sí chi'ii man rihaan chumii nihánj, gaa ne sese guun rá nij so' cuta' nij so' cacun' rmi' xráa soj se vaa nij 'yaj soj, gaa ne xcaj nij so' cuentá se vaa ve'é inanj 'yaj soj ei. Gaa ne güii cuchí' Diose rihaan nij so' me se cataj nij so' se vaa sa' uxrá vaa Diose chuguanj.

¹³Che'é se sij noco' man sí 'nij ra'a man ní' me soj ro', che'é dan cunog soj rihaan taran' nij sí nicaj suun ei. Dan me se cunog soj rihaan sí nicaj suun noco' emperador, che'é se sij uun chij doj me so' ei. ¹⁴Ne dan me se cunog soj rihaan yo'ó nij sí nicaj suun gobernador noco' do' nij uún, che'é se sij a'ne' suun sí nicaj suun emperador rihaan me nij so', ne no xcúún nij so' qui'yaj nij so' sayuun man nij sí chi'ii do', ca'mii sa' nij so' che'é nij sí sa' do' chuguanj. ¹⁵Ne me rá Diose qui'yaj ní' se sa', gaa ne cunuu dínj tu'va nij sí ne acaj cuentá sí tu'va rma'an nana nij che'é Jesucristó chuguanj. ¹⁶Ne'en ní' se vaa sij chéé uun me ní', tzaj ne se guun cataj ní' se vaa che'é dan me ca'vee qui'yaj ní' me ma'an se chi'ii ma'. Tananj guun ní' sí 'yaj suun rihaan Diose ei. ¹⁷Dan me se ve'é ca'mii soj ga' daj a yuvii, ne gaa 'ee rá soj man nu' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne cunog soj rihaan Diose, ne ve'é caraa cochroj soj rihaan sí nicaj suun emperador ei.

**Nana nihánj taj xna'anj se
vaa ase vaa ca'ne' sa' guee rá
Jesucristó gaa quiran' so' sayuun
ro', danj gaa qui'yaj ní' a**

¹⁸Ve'é cunog soj rihaan se-ru'vee soj sij uun mozó á. Nuveé inanj

rihaan nij ru'vee sa' ru'vee ni'yanj a'mii cunog soj ma'. Veé danj cunog uún soj rihaan nij ru'vee nij 'yaj do' uún nanj ei. ¹⁹Ne sese quiran' ta'aj soj sayuun qui'yaj se-ru'vee ta'aj soj ru'vee chi'ii, che'é se maan se sij noco' man Diose me sí ran' sayuun yo', ne sese a'ne' sa' guee rá sí ran' sayuun yo' ga' suun tucuáa rihaan ru'vee, gaa ne cunaj uxrá 'yaj so' ni'yaj Diose adonj.

²⁰Dan me se sí tumé ya cacun' ro', vaa che'é cayuun so', ne nda' se ca'vee ca'ne' guee rá so' ayuun so' do', ran' so' sayuun do', tzaj ne se cataj ní' se vaa cunaj 'yaj so' ran' so' sayuun a ma'. Maan che'é cacun' tumé so' me ayuun so' nanj á. Tzaj ne sí inanj se sa' 'yaj me se sese ca'ne' sa' guee rá so' quiran' cachrij so' sayuun che'é Diose, ne cunaj uxrá qui'yaj so' nanj á. 'O se Diose ro', me sí naru'vee nu' sayuun quiran' so' che'é so' nanj adonj. ²¹'O se canacúún Diose man ní' canoco' ní' man so' ne quiran' ní' sayuun adonj. Tananj Jesucristó, tzaj ne quiran' so' sayuun che'é ní', ne ca'ne' sa' guee rá so' gaa quiran' so' danj adonj. Dan me se ndaa rá se vaa ca'ne' rá Jesucristó gaa quiran' so' sayuun che'é ní' ro', danj gaa guee ca'ne' rá ní' quiran' ní' sayuun, rá so' ei. ²²Ne Jesucristó me se a' lo' nana ne do', a' lo' cacun' do', ne nari' ní' tu'va so' mei. ²³Ca'mii chree yuvii che'é so', tzaj ne ne ca'mii chree so' che'é nij yuvii ma'. Quiran' so' sayuun, tzaj ne ne ca'mii so' nana quij ma'. Tananj guun rá so' se vaa Diose sí a'ne' nica cacun' che'é ní' ro', so' me sí ca'ne' cacun' che'é so' vaa

güii a. ²⁴Cacun' tumé ní' ro', nata' xráá Jesucristó gaa cavi' so' rihaan rcutzé, che'é rej ca'ne' rá ní' ga suun 'yaj cacun' ne inanj tucuáán sa' canoco' ní' a. Ne che'é se go' nii xráá so' ro', che'é dan nahuun sa' nimán soj a.

²⁵Dan me se ase vaa matzinj cha'nuu rco' ro', vaa soj gaa naá, ne ne canoco' soj man Diose gaa naá, tzaj ne yaj ro', canicaj nimán soj, ne guun che'e soj canoco' soj man Jesucristó, ne ase vaa síí ve'é ndo'o tumé daán matzinj ro', danj vaa so' ga soj cuano, ne ve'é nicaj yu'unj so' man soj cuano ei. Dan me se so' me síí uun chij rihaan nimán soj cuano chuguanj.

**Nana nihánj taj xna'anj daj
qui'yaj yuvií ga nica yuvií a**

3 Ase vaa no xcúún mozó cunó mozó rihaan se-ru'vee mozó ro', danj vaa no xcúún soj chana cunó soj rihaan nica soj á. Gaa ne ca'vee se na'vej rá nica ta'aj soj cunó nij so' se-nana Diose, tzaj ne che'é se ve'é ndo'o 'yaj soj rihaan nica soj ro', che'é dan guun rá nica soj canoco' nij so' man Diose ga soj chuguanj. Dan me se ca'vee se se guun rá nica soj ca'mii natáj soj rihaan nij so', tzaj ne che'é se ve'é ndo'o 'yaj ma'an soj, che'é dan guun rá nica soj canoco' nij so' man Diose ei. ²Dan me se xcaj nij so' cuentá se vaa chana aráj cochroj rihaan nica me soj, ne nuveé chana niha' rá me soj a. ³Se caráya'anj ndo'o soj chana che'é rej ni'quee sa' soj ma'. Se nanó rá soj che'é rej daj gaa yuvé raá soj do', che'é caquí canoco' xréé soj do', che'é ticuu

cunuú chihá soj do', che'é yatzíj tu'vee cunuú soj do' ma'. Se guun rá soj se vaa ve'é gaa soj qui'yaj rasuun danj ma'. ⁴Dan me se xcaj soj cuentá che'é nimán ma'an soj che'é rej gaa sa' nimán soj á. 'O se ve'é gaa nimán soj, ne dínj gaa nimán soj, ne nimán soj me se daj chihaa míj se quiri' yo' ma'. Ne ve'é gaa soj, gaa ne caran' rá Diose ni'yaj Diose man soj adonj. ⁵Danj qui'yaj nij chana canoco' man Diose cumán gaa naá, ne nucuaj rá nij no' man Diose, ne ve'é cuno nij no' rihaan nica nij no', che'é rej ve'é gaa nij no' a. ⁶Ne danj qui'yaj chana cu'naj Sará, ne ve'é cuno no' rihaan nica no' síí cu'naj Abraham, ne: "Síí chij", cataj no' ni'yaj no' man so' a. Dan me se sese sa' inanj qui'yaj soj, ne sese a 'ó xco' se cuchu'vi' soj, gaa ne guun soj ta'nij si'no níí cu'naj Sará uún chuguanj.

⁷Ne tananj soj sno'o uún, ne xcaj soj cuentá me se achiin man nica soj, ne ve'é cayáán soj ga no' ei. Xcaj soj cuentá se vaa nucuaj soj doj rihaan no', ne che'é dan ve'é qui'yaj soj ga no' á. Ne xcaj soj cuentá se vaa 'o cyaan cayáán chana rihaan Diose nu' cavii nu' ca'anj a. Sese ve'é qui'yaj soj, ne se guun vij rá soj gaa achín ni'yaj soj rihaan Diose ma'.

**Nana nihánj taj xna'anj se vaa
nda' se quiran' nij síí 'yaj se
sa' sayuun cuano, tzaj ne vaa
güii cavii sa' uxrá nij so' a**

⁸Daj yo'ó nana cataj xna'anj 'unj rihaan soj, ne dan me se cyaan gaa nimán taran' soj ga tuvi' soj, ne dan me se ase 'ee rá soj tinúú a'ngaa

soj ro', danj gaa 'ee rá soj man tuvi' soj yo'ó nij síf amán rá ni'yaj man Jesucristó á. Racuíj soj man nij síf ran' sayuun, ne gaa nica' nimán soj ei. ⁹Ca'vee se qui'yaj chi'ii yuvii man soj, tzaj ne se qui'yaj chi'ii soj man nij yuvii ma'. Ca'vee se ca'mii chree yuvii che'é soj, tzaj ne se ca'mii chree soj che'é nij yuvii ma'. Tananj ve'é ca'mii soj ga nij yuvii ei. ¹⁰Q se canacúun Diose man soj, che'é rej qui'yaj soj danj, gaa ne ca'vee ca'mii luj Diose che'é ma'an soj chuguanj. ¹⁰Q se nana nihánj nó rihaan danj Diose, taj yo' se vaa: “Sese me rá yo'ó so' guun niha' rá so' cayáán so', ne sese me rá so' cavii sa' so', ne se ca'mii so' nana nij se ca'mii so' nana ne se ca'mii so' nana chree do' ma'. ¹¹Naxuun so' man so' rihaan suun chi'ii, ne inanj se sa' qui'yaj so' á. Dan me se nano' ndo'o so' rej ca'vee cayáán dínj so' ga tuvi' so', ne yo'ó canoco' so' man chrej dínj yo' a. ¹²Q se ni'yaj ndo'o Diose daj ran' nij síf vaa sa', ne nanó xrej Diose nu' nana achíin ni'yaj nij so' rihaan so', tzaj ne taj ri'yunj Diose ni'yaj Diose man nij síf 'yaj chi'ii a”, taj nana no rihaan danj Diose a.

¹³Ne se guun rá yuvii qui'yaj chi'ii yuvii man soj, sese sij niha' rá qui'yaj sa' me soj ma'. ¹⁴Tzaj ne ca'vee se quiran' soj sayuun che'é se sij vaa sa' inanj me soj, tzaj ne vaa che'é guun niha' rá soj chuguanj. 'Q se vaa güii cavii sa' soj adonj. Che'é dan se nanó rá soj, ne se cuchu'vi' soj che'é se vaa qui'yaj yuvii man soj ma'. ¹⁵Caraa cochroj soj ni'yaj soj man Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' ei. Xcaj soj

cuentá daj gaa ca'mii soj ga me ma'an síf xná'anj man soj me che'é me guun rá soj se vaa cavii sa' soj qui'yaj Diose vaa güii a. ¹⁶Ve'é nata' soj rihaan nij síf xná'anj man soj, ne se naquiyaj xta' soj nimán soj asa' nata' soj se-nana Diose ma'. A 'ó xco' se qui'yaj soj cacun' ma'. Gaa ne nij síf nachri' ni'yaj man soj sij nocó' man Jesucristó che'é se ve'é inanj 'yaj soj me se guun na'aj nij so' che'é nana quij tu'va ma'an nij so' adonj. ¹⁷Ne sese ca'vej rá Diose ne sese quiran' ní' sayuun che'é se qui'yaj sa' ní', ne cunaj quiran' ní' sayuun ei. Tzaj ne sese maan che'é se qui'yaj ní' cacun' ne quiran' ní' sayuun, ne nij uxrá vaa quiran' ní' sayuun gaa ei.

¹⁸Tzaj ne Jesucristó me se nda' se taj cacun' tumé so', tzaj ne gaa cachée so' rihaan chumii nihánj, ne quiran' ndo'o so' sayuun che'é cacun' tumé ní' sij tumé cacun', che'é rej ca'vee nucu' ní' rihaan Diose chuguanj. Dan me se cavi' maan nee man Jesucristó, tzaj ne cunuu i'na' nimán so' adonj. ¹⁹Gaa ne ca'anj so' ca'mii natáj so' rihaan nij nana chree 'nij taga' rmi' a. ²⁰Ne nij nana chree me se ne ca'vej rá nij so' cunó nij so' rihaan Diose gaa naá gaa cayáán síf cu'naj Noé adonj. Dan me se Noé me se 'yaj so' rihoo ne a'mii natáj so' se-nana Diose se vaa caman' uxrá, tzaj ne ne cuchuman rá nij yuvii ma'. Tzaj ne caráj x'naa Diose che'é nij yuvii, ne na'vij ndo'o Diose canicaj nimán nij so', tzaj ne ne canicaj nimán nij so', ne canó xráá nij so' gaa ca'na' na ya'anj a. Ne daj yo'ó tunj guee yuvii catúj rque rihoo, ne quinanii nij

so' rihaan na ya'anj, qui'yaj na yo' nanj adonj. ²¹Ne veé na me se 'yaj nanii ní' rihaan sayuun yo' yaj ei. Na ata' ne ní' me yo' chuguanj. Nuveé che'e rej guun rá ní' güej nacaj xráá ní' cata' ne ní' ma'. Che'é rej cataj ní' rihaan Diose se vaa guun rá ní' se vaa navij chrej chi'ii uun chij nimán ní' ne inanj se sa' guun rá ní' qui'yaj ní' rej rihaan ní' me se che'é dan cata' ne ní' adonj. Ne inanj che'é se cunuu i'na' uún Jesucristó gaa cavi' so' ro', che'é dan ca'vee quinanii ní' sij cata' ne rihaan sayuun chuguanj. ²²Dan me se quisij cunuu i'na' uún Jesucristó, gaa ne quinán' so' rej xta', ne x'núú Diose rej nuva' Diose yáán so' cuano, ne uun chij so' rihaan cunudanj nij se-mozó Diose do', rihaan nu' nij nana uun chij rihaan nij rasuun man rihaan chumii nihánj do', rihaan yo'ó nij síi man rej xta' adonj.

Nana nihánj taj xna'anj daj qui'yaj ní' yaj che'é se nichrun' ca'na' uún Jesucristó rihaan chumii nihánj a

4 Dan me se che'é se quiran' ndo'o Jesucristó sayuun gaa me so' yuvii ro', che'é dan no xcúún soj ca'nej nucaj soj nimán soj, gaa ne ca'vee guun nucaj soj rihaan sayuun quiran' soj ei. Ne'en soj se vaa síi quiran' nee sayuun che'é Diose me se daj chihaa míj se qui'yaj canaán cacun' rihaan so' ma'. ²Dan me se doj güii quinaj cayáán so' rihaan chumii nihánj me se se qui'yaj uún so' me ma'an se nij me rá nee man so' qui'yaj so' ma'. Tananj qui'yaj so' ndaa vaa me rá Diose qui'yaj so' ei. ³Dan me se gaa

naá me se ya qui'yaj ndo'o soj nu' nij rasuun nij ndaa vaa me rá nij síi yanj chuguanj. Dan me se cachéé soj chrej chi'ii do', chrej a'mii ga chana niha' rá do', chrej uun xno do', chrej a'mii chree do', yo'ó nij chrej chi'ii do', 'yaj soj chuguanj. Ne na'vúj soj rihaan ya'anj cacój yuvii ndaa vaa na'vej rá Diose qui'yaj soj ei. ⁴Tzaj ne yaj me se ca'ne' rá soj ga suun chéé ga nij síi chi'ii ne 'yaj ndo'o se nij ga nij so' chuguanj. Che'é dan yaj me se ma'anj rá nij so' ni'yaj nij so' man soj, ne a'mii chree nij so' che'é soj cuano ei. ⁵Tzaj ne aj nicun' chruun Jesucristó ca'ne' so' cacun' che'é nij síi vaa i'na' do', che'é nij síi cavi' do', ne nij síi chi'ii yo' ro', no xcúún nij so' nata' nij so' rihaan Jesucristó che'é nu' nij se chi'ii qui'yaj nij so' ei. ⁶Maan che'é dan me ca'mii natáj Jesucristó se-nana Diose nana sa' ndaa rihaan nij síi cavi', che'é rej nda' se quiran' nij so' sayuun ga yo'ó nij yuvii che'é cacun' qui'yaj nij so' rihaan chumii nihánj, tzaj ne ca'vee cayáán nimán nij so' rihaan Diose nu' cavii nu' ca'anj a.

⁷Nichrun' un' ca'anj ni'ya chumii nanj ei. Che'é dan gaa chij inanj rá soj, ne yo'o xcaj soj cuentá, gaa ne ca'vee cachinj ni'yaj soj rihaan Diose chuguanj. ⁸Ne suun sa' nocoo doj qui'yaj soj me nihánj, ne gaa 'ee rá soj man tuvi' soj nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó, ne sese 'ee rá ní' tuvi' ní', gaa ne quinavij ndo'o nij cacun' tumé tuvi' ní', qui'yaj ní' adonj. ⁹Ca'vej soj caranj tuvi' soj síi amán rá ni'yaj man Jesucristó ve' tucua' soj, ne go' soj se chá cha' nij so', ne se guun cataj

soj se vaa sayuun uxrá vaa 'yaj
soj danj ma'. ¹⁰Dan me se qui'yaj
Diose se luj che'é 'o 'o ní', rqué
Diose suun rihaan 'o 'o ní' qui'yaj
suun ní' che'é tinúú ní', ne ino doj
vaa suun 'yaj suun 'o 'o ní' che'é
tinúú ní', ne che'é dan no xcuún soj
račuúj soj man tinúú soj, ndaa vaa
uun nucuaj soj chuguanj. ¹¹Sese
ca'mij natáj yo'o tuvi' soj, ne yo'o
cunuú rá so' se vaa se-nana Diöse
me nij nana a'mii natáj so' á. Sese
qui'yaj suun yo'o tuvi' soj che'é soj,
ne qui'yaj so' nu' ndaa vaa guun
nucuaj so' qui'yaj so' qui'yaj Diöse á.
Gaa ne ca'vee ca'mij sa' yuvii che'é
Diose ni'yaj nij yuvii man soj sij
noco' man Jesucristó ei. Ne Diöse
me se nu' cavii nu' ca'anj ca'mij sa'
ní' che'é so', ne guun chij ndo'o
so' adonj. Veé danj gaa ya ei.

**Nana nihánj taj xna'anj se vaa se
nanó rá ní' che'é sayuun ran' ní' a**

¹²Se ca'anj rá soj che'é sayuun
quiran' soj, man tinuj, man nocoj.
Ya quiran' ndo'o soj sayuun, che'é
rej ca'vee xcaj soj cuentá sese sij
amán ya rá ni'yaj man Diöse me
soj chuguanj. Ne se guun rá soj se
vaa orún' soj me sí ran' sayuun ma'.
¹³Maan se guun niha' rá soj che'é
se ase quiran' Jesucristó sayuun ro',
danj vaa ran' guee soj ga so', gaa
ne güii ca'na' uún so' guun chij so'
rihaan chumij nihánj me se ca'vee
guun niha' doj rá soj ei. ¹⁴Sese
nachri' yuvii ni'yaj yuvii man soj
che'é se sij noco' man Jesucristó
me soj, ne vaa che'é guun niha' rá
soj adonj. 'O se yanj Nimán Diöse
ga soj, ne uun chij ndo'o Nimán
Diose ei.

¹⁵A 'ó soj se guun sí ticavi' yuvii
do', sí ituu do', sí chi'ii do', sí
tiguúj man do' ma'. Tadó soj ei.
Vaa che'é quiran' sí vaa danj
sayuun ei. ¹⁶Tzaj ne sese quiran'
yo'o tuvi' soj sayuun che'é se sij
noco' man Jesucristó me so', ne taj
che'é guun na'aj so' ma'. Tananj
che'é se sij noco' man Jesucristó me
so' ro', che'é dan cataj so' se vaa
sa' vaa Diöse a. ¹⁷'O se yaj me se aj
guun che'e Diöse ca'ne' Diöse cacun'
che'é ní' sij tucua Diöse a. Che'é
dan ne'en ní' se vaa nij doj quiran'
nij sí na'vej rá cunó se-nana Diöse
nana sa' asa' ca'ne' Diöse cacun'
che'é nij so' chuguanj. ¹⁸'O se danj
Diose taj: "Nanj sí noco' ndo'o man
Diose, tzaj ne sayuun ndo'o quinani'
nij so' rihaan sayuun, ne táa a nij
sí ne noco' man Diöse do', táa a
nij sí chi'ii do', ne ca'anj ya nij so'
rihaan ya'an ei". Danj taj nana no
rihaan danj Diöse a. ¹⁹Che'é dan xa'
soj sij ran' sayuun ndaa vaa me rá
Diose quiran' soj, tzaj ne yo'o inanj
qui'yaj sa' soj, ne dan me se ca'vej
rá soj nicaj yu'unj Diöse man nimán
soj á. 'O se Diöse me sí qui'yaj
man soj, ne vaa che'é gaa nucuaj rá
soj man so' ei.

**Nana nihánj taj xna'anj che'é
chrej narqué Pedró rihaan nij sí
cuchumán rá ni'yaj man Jesucristó a**

5 Rihaan soj sij chij nicaj
yu'unj man nij sí noco' man
Jesucristó man daj a chuman'
ca'mij cuano a. 'O se sí chij mé
'unj ga soj, ne sí quene'en sayuun
se vaa quiran' Jesucristó mé 'unj,
ne dan me se ve'é guun chij 'unj
ga Jesucristó asa' ca'na' uún so'

rihaan chumiġ nihánj, raj a. ²Ase vaa nicaj yu'unj yuvii man matzinj ro', danj gaa ve'é nicaj yu'unj soj man nij síí noco' man Diose ndaa vaa ca'ne' Diose suun rihaan soj á. Se naqui'yaj lee soj man soj rihaan suun yo' ma'. Maan se ve'é qui'yaj suun soj che'é Diose ei. Ne se guun inanj rá soj qui'yaj canaán soj che'é suun 'yaj soj ma'. Tananj gaa niha' rá soj che'é ma'an suun yo' ei. ³Ne se guun niha' rá soj quirii ta'nga' soj rihaan nij síí noco' man Jesucristó ma'. Inanj ve'é qui'yaj suun soj ga nij so', ne quene'en nij so' daj qui'yaj soj, gaa ne xcaj nij so' cuentá daj qui'yaj ma'an nij so' uún a. ⁴Gaa ne asa' curuvi' Jesucristó síí nicaj yu'unj man taran' ní' sij nicaj yu'unj man nij síí noco' man Jesucristó me se ca'na' 'o cachriin corona sa' inanj cunuú raá ní', qui'yaj so', ne dan me se nu' cavii nu' ca'anj ve'é ndo'o gaa ní', qui'yaj Jesucristó chuguanj.

⁵Tananj soj sij tachruu, ne cuno soj rihaan nij síí chij, ne veé dan me taran' soj me se naqui'yaj nica' soj nimán soj rihaan tuvi' soj á. 'O se nana nihánj nó rihaan danj Diose, taj yo' se vaa: "Aráan Diose chrej rihaan nij síí xtá' nimán se cavii sa' nij so', tzaj ne 'yaj Diose se luj che'é nij síí nica' nimán a", taj nana yo' a. ⁶Che'é dan me yo'o naqui'yaj nica' soj nimán soj rihaan Diose síí nucuaj ndo'o, ne cuno soj rihaan so', gaa ne vaa güii, ne cavii sa' soj, qui'yaj so' adonj. ⁷A 'ó xco' se nanó rá soj ma'. Diose ro', me síí nanó ndo'o rá daj ran' soj, ne che'é dan me 'o gaa nucuaj rá soj man so' ei.

⁸Gaa sca' rá soj, ne tumé soj man soj daj qui'yaj soj ei. 'O se vaa síí taj ri'yunj ni'yaj man soj, ne síí chree me so', ne ase 'yaj chuvaá aguáj chée nano' xcuu chá ro', danj 'yaj síí chree, chée so' nano' so' man síí ca'vee tirí' so' man chuguanj. ⁹'O raan canoco' soj man Diose, ne daj chihaa míj se cuno soj rihaan síí chree mei. Xcaj soj cuentá se vaa ase vaa sayuun ran' soj ro', danj vaa guee sayuun ran' taran' nij síí noco' man Jesucristó man rihaan chumiġ nihánj chuguanj. ¹⁰Dan me se Diose ro', me síí 'yaj daj a se luj che'é soj, ne so' me síí canacúún man soj cavii sa' uxrá soj ga so' nu' cavii nu' ca'anj che'é Jesucristó, ne asa' quisij quiran' soj sayuun doj güii rihaan chumiġ nihánj, gaa ne cune' sa' Diose man soj, ne naqui'yaj sca' so' man soj, ne gaa nucuaj inanj rá soj, qui'yaj so' adonj. ¹¹Ne guun chij ndo'o Diose nu' cavii nu' ca'anj, ne daj a güii ve'é cayáán so' nanj adonj. Amén.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ve'é cayáán nij síí ca'anj yanj cartá nihánj rihaan, rá nij tuví' Pedró a

¹²Veé danj síj natá 'unj doj nij nana no rihaan yanj nihánj, ne tinú' Silvano me síí cachrón se-nanaj rihaan yanj nihánj, ne dan me se tinúú ní' síí nucuaj rá ní' man me so', ne dan me se nana nihánj me se narquej chrej nucuaj rihaan soj, ne cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa tucuáán noco' ní' ro', ma'an ya tucuáán yo' me rej 'yaj Diose se luj che'é ní' chuguanj. Raan canoco' soj tucuáán yo' ei. ¹³Dan me se nij tinúú ní' síí man chuman'

nihánj chuman' cu'naj Babilonia
 ro', me rá nij so' se vaa ve'é cumán
 soj a. Narii Diose man nij so' ga soj
 canoco' taran' nij soj man Diose,
 ne vaa tinú' Marcos, ne ase vaa
 'o ta'níj ro', vaa so' rihanj, ne ve'é
 cayáán soj, rá so' uún a.

¹⁴Ve'é uxrá ca'mii soj nana luj
 ga tinúú soj sí amán rá ni'yaj man
 Jesucristó gaa nari' tuvi' soj á.

Ne me ndo'o rá 'unj gaa xej
 nimán cunudanj soj sij noco'
 man Jesucristó qui'yaj Diose
 nanj chuguanj.